

POSICIONAMENT CIUTADÀ (LXXXIII)

CLASSES SOCIALS: RECUPERACIÓ SÍ, PERÒ...

La pandèmia de la COVID-19, de la qual tot just ens estem recuperant, juntament amb la invasió d'Ucraïna, amb la conseqüent crisi energètica que ha provocat una escalada de costos i preus a nivell internacional, han derivat en una dura crisi personal, familiar, social, econòmica i política la qual tindrà efectes a uns quants anys vista. En el cas de les nostres illes, l'èxitosa temporada turística ha contribuït a emmascarar els efectes de l'esmentada crisi, la qual cosa no vol dir que no estigui present, malgrat que es percep una certa confiança en la recuperació. En aquest número de QG volem analitzar com la ciutadania il·lenca percep la situació socioeconòmica a tres nivells: Espanya, Balears i Personal/Familiar. A més, també volem copsar l'opinió davant l'actuació tant del govern d'Espanya com el Balear davant la gestió de la crisi. Finalment ens interessem per saber com la ciutadania valora el possible impacte de les mesures de xoc aprovades per ambdós governs en la seva situació personal i familiar.

Taula 1

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES				
BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA-MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fixos discontinus	- Professionals	
- Joves sense formació		- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Grans empresaris
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Rendistes: - Immobiliaris - Capital
- Pensionistes				- Alts directius
	- Treballadors autònoms			

Taula 2

PRINCIPALS PROBLEMES DE BALEARS SEGONS CLASSE SOCIAL

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Inflació / Preus	60%	43%	47%	64%	69%	75%
Inestabilitat laboral	54%	32%	37%	57%	65%	78%
Salaris	54%	32%	39%	56%	67%	78%
Accés a l'habitatge	53%	25%	28%	64%	71%	79%
Atur	48%	10%	15%	59%	70%	85%
Desigualtat social	32%	4%	9%	36%	42%	69%

Respostes múltiples

Baròmetres Gadeso: setembre 2022

Mostra: 600 entrevistes, Error màxim: +-5%. Nivell de confiança: 95,5% Treball de camp: desembre 2021-febrer 2022

VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA D'ESPANYA

Malgrat les illes presenten unes particularitats pròpies no deixen de ser una part d'Espanya, i el que afecta a l'estat espanyol en el seu conjunt repercuteix d'una manera o d'altra en la nostra comunitat. Malgrat que es percep una certa esperança de la ciutadania en la recuperació, la deriva bel·licista de Putin, amenaçant en incrementar la força a Ucraïna i la previsió, feta per l'OCDE, segons la qual els preus continuaran creixent com a mínim fins el 2024, fa que encara existeixi cert recel, especialment entre les classes més baixes.

Taula 3

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Actualment	2,6	3,2	2,9	2,7	2,5	1,5
A Mitjà termini	2,8	3,5	3,1	2,9	2,5	1,6

Totes les valoracions són sobre base 5
(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: setembre 2022

La percepció de la situació actual i a mitjà termini de la situació socioeconòmica d'Espanya ve molt influenciada per l'estatus social. Com podem veure a la Taula 3, les classes més acomodades (alta i mitjana-alta), es mostren significativament més confiades en la recuperació que les més desfavorides (baixa i mitjana-baixa), malgrat això no s'observa un esclat de confiança i la gent tendeix a mostrar-se cautelosa a l'hora de pronunciar-se sobre la recuperació. És de preveure que l'opinió millorarà o empitjorarà en funció de com es desenvolupin els esdeveniments a Ucraïna i s'esvaeixi, o s'incrementi, l'amenaça d'una recessió econòmica al Regne Unit i Alemanya.

VALORACIÓ DE L'ACTUACIÓ DEL GOVERN I L'OPOSICIÓ EN LA GESTIÓ DE LA CRISI

Les persones que gaudeixen d'un estatus social més elevat tendeixen a alinear-se amb els postulats de la dreta, motiu pel qual són més crítiques amb l'actuació d'un govern integrat per socialistes i radicals d'esquerra (Podemos). Val a dir, també, que no em tingut en compte la valoració de la classe baixa, donada la seva idiosincràsia, molt sovint integrada per persones que estan i es senten al marge del sistema i que no tenen opinió o no els interessa. Dit això, **l'actuació del govern en la gestió de l'actual crisi es pot considerar de regular, malgrat la posada en marxa del pla de reactivació econòmica i les mesures contra l'increment dels preus. Pot ser, una part de la ciutadania, malgrat opinar en positiu envers aquestes mesures, encara no ha tingut el temps suficient per a notar-ne els efectes.**

L'actuació de l'oposició rep una qualificació més baixa que la del govern, possiblement degut al seu entestament a rebutjar tot el que vingui de la Moncloa, sense oferir alternatives, excepció feta de la baixada d'impostos, una mesura que només és ben rebuda entre els que més tenen.

Taula 4

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Govern Espanya	2,8	2,3	2,5	3,0	3,0	?
Oposició Espanya	2,5	3,1	3,0	2,0	2,0	?

Totes les valoracions són sobre base 5
(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: setembre 2022

VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA DE BALEARS

No és cap secret que el nostre model econòmic es basa en el turisme i, en conseqüència, de l'arribada de visitants d'altres indrets, tant d'Espanya com de l'estranger, en especial aquests darrers. La possible entrada en recessió econòmica del Regne Unit, arrossegat pel Brexit, i d'Alemanya, a conseqüència de la crisi energètica que pot esdevenir en una crisi econòmica i social, genera un cert temor en la ciutadania il·lenca, malgrat que no perd l'esperança en la recuperació. No és cap secret la gran dependència del nostre model econòmic del turisme, i, per tant, del bon funcionament dels nostres dos principals mercats emissors: Gran Bretanya i Alemanya.

Taula 5

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Actualment	2,8	3,4	3,1	3,0	2,8	1,7
A Mitjà termini	3,0	3,6	3,4	3,0	2,9	1,7

Totes les valoracions són sobre base 5
(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: setembre 2022

Com podem veure a la Taula 5, la situació geopolítica mundial i l'increment considerable dels preus, i malgrat la bona temporada turística, provoquen que, en el millor dels casos (classe Alta) la situació socioeconòmica balear sigui percebuda com a regular tirant a bona. Malgrat tot, les classes més baixes, especialment la baixa, no es mostren gaire esperançats amb la situació actual ni amb el que ens depari el futur. També són les classes més altes les que es mostren més convençudes de què la situació anirà millor a mitjà termini, possiblement degut a que no estan tant sotmeses a les fluctuacions de l'economia, tant a escala estatal com mundial.

VALORACIÓ DE L'ACTUACIÓ DEL GOVERN I L'OPOSICIÓ EN LA GESTIÓ DE LA CRISI

De la mateixa manera que succeeix amb el govern de Pedro Sánchez, l'actuació, en la gestió de la crisi, del govern Armengol té més acceptació que l'actuació dels partits de l'oposició entre les classes més baixes. Òbviament, el factor "classe" influeix en aquesta percepció, així les classes altes valoren molt millor l'actuació de l'oposició de dreta. Dit això, sembla que malgrat les dificultats i les acusacions de l'oposició, les mesures de xoc contra la crisi, clarament orientades a frenar els efectes d'aquesta sobre els col·lectius més vulnerables, estan tenint una bona acollida entre les classes més perjudicades. Val a dir, però, i com succeeix en el cas d'Espanya, hem hagut d'obviar les opinions de la classe baixa, donat l'elevat grau de desconeixement que presentaven, el qual restava qualsevol significació a la valoració obtinguda.

Taula 6

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Govern Balear	3,0	2,3	2,7	3,4	3,6	?
Oposició Balear	2,4	3,0	2,7	2,3	1,6	?

Totes les valoracions són sobre base 5
(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: setembre 2022

VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ PERSONAL / FAMILIAR

Per acabar aquest repàs, a la percepció que la ciutadania balear té dels efectes de la actual crisi, ens interessem, ara, a veure com valoren la seva situació personal i familiar en l'actualitat i com creuen que serà a mitjà termini.

Malgrat que la temporada turística es pot considerar d'exitosa, a pesar de la forta inflació, resta per veure quin ha estat el retorn social, en salaris i capacitat de consum, de la ciutadania. S'ha de fer esment que Balears és, ara com ara, una de les comunitats on la desigualtat social s'ha incrementat més i on més han augmentat el nombre de famílies en situació de risc d'exclusió o en situació de pobresa. La inestabilitat laboral, l'increment de preus (que no es veu compensat en l'augment dels salaris) i les dificultats, cada vegada més grans, per accedir a un habitatge tenen un fort pes en l'opinió dels i de les balears.

Taula 7

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Actualment	2,9	4,4	4,3	2,7	2,0	1,0
A Mitjà termini	3,0	4,4	4,3	2,9	2,5	1,1

Totes les valoracions són sobre base 5
(1= Molt dolenta, 2= Dolenta, 3= Regular, 4=Bona i 5= Molt Bona)

Baròmetres Gadeso: setembre 2022

Com podem veure a la Taula 7, malgrat que s'aprecia un cert optimisme entre la ciutadania per la seva situació personal i familiar a mitjà termini, les males perspectives i la desconfiança estan, encara, instal·lades entre les classes més desfavorides.

Les mesures per a fer front a la crisi, com hem dit, han tingut una bona acollida entre la ciutadania, especialment entre les persones amb més dificultats de subsistència. Malgrat això, hi ha una gran incertesa en com, aquestes mesures, afectaran al dia a dia de la gent i les famílies. Un 43% no sap en quin grau afectaran a les seves vides i només un 14% creu que permetran tenir un cert respir davant una situació que sense ser del tot dolenta s'espera que pugui millorar, encara que la incertesa continua sent evident, en especial si els preus continuen amb l'escalada actual i que l'OCDE a fixat en un 5% (ara és del 9,1%) per a l'any 2023, preveient-se una retorn a la situació pre-pandèmia al 2024 com a molt prest. Òbviament, les fluctuacions de la situació a escala mundial i l'entrada en un any electoral que es preveu força crispats no permeten llençar coets.

Taula 8

COM CREU QUE AFECTARAN A LA SEVA SITUACIÓ PERSONAL I FAMILIAR LES MESURES APROVADES PER FER FRONT A LA CRISI?

	Total	Alta	Mitjana-Alta	Mitjana-Mitjana	Mitjana-Baixa	Baixa
Millorarà	14%	9%	11%	19%	18%	13%
Quedarà igual	33%	49%	47%	31%	25%	14%
Empitjorarà	10%	4%	7%	12%	14%	15%
No sap	43%	37%	35%	38%	43%	58%

Baròmetres Gadeso: setembre 2022